*Олександр Краснокутський*
к.філос.н., доцент кафедри соціальної філософії та управління ЗНУ
*Олена Акулова*
студентка 4 курсу факультету соціології та управління ЗНУ

# ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

*В роботі висвітлюються поняття соціального страхування та права соціального захисту. Автор аналізує систему страхування та захисту населення, що існує на даний момент, виділяє складові та елементи названих явищ. Розглядаються шляхи оптимізації соціального страхування та захисту, особливо в умовах побудови соціальної правової держави в Україні.*

***Ключові слова:*** *соціальний захист, соціальне страхування, соціальна політика.*

На сучасному етапі свого розвитку Україна стоїть на шляху побудови соціальної правової держави. Такий вектор розвитку нашої країни закріпила Конституція: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава» [9, 4]. Соціальна держава є сучасним типом демократичної державності, який формується й розвивається в умовах відносно стабільної та розвиненої економіки, демократичної політичної системи [4, 825]. Цей тип держави є ідеальним, оскільки вся її діяльність підпорядкована праву. Головною функцією такої держави є активний безпосередній вплив на соціальну сферу життєдіяльності суспільства, здатність здійснювати ефективну соціальну політику в інтересах найширших верств громадян, гарантуючи їм через різноманітні соціальні інститути, зокрема інститут соціального страхування, повноцінну реалізацію права на соціальний захист, пристойний рівень життя для себе та своєї родини. Тому розвиток, ефективне функціонування права соціального захисту й соціального страхування є одним із найважливіших кроків України до побудови соціальної правової держави, що забезпечує високі соціальні стандарти життя, законність і правопорядок.

Головною метою статті є здійснення аналізу таких явищ суспільного буття, як соціальне страхування та право соціального захисту, виявлення взаємозалежності та взаємозв'язку між цими двома феноменами, а також основних факторів їх оптимізації й в умовах побудови в Україні соціальної правової держави.

Право соціального захисту – це нова галузь національного права України, яка проходить період становлення та розвитку. Юридичною основою для існування цієї галузі права є конституційні положення щодо прав громадян у сфері соціального захисту, а також законодавство України, яке регулює відносини у сфері соціального захисту. Зокрема у ст.46 Конституції України проголошується, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі часткової, повної або тимчасової непрацездатності, втрати годувальника, безробіття від незалежних від них обставин, а також у старості та інших випадках, передбачених законом [9, 16-17].

Право соціального захисту виступає як система юридичних норм, які регулюють відносини щодо організації надання матеріального забезпечення, матеріальної підтримки та соціальних послуг населенню для захисту наслідків соціальних ризиків [10, 93]. На думку інших дослідників, право соціального захисту – це комплекс організаційно-правових та економічних заходів, спрямованих на захист добробуту кожного члена суспільства в конкретних економічних умовах [13, 92]. Вважаємо, що, по-перше, ці два підходи стосовно визначення права соціального захисту доповнюють одне одного, а по-друге, право соціального захисту слід розглядати і як право окремої людини й громадянина на соціальний захист, і як галузь національного права. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що право соціального захисту (право на соціальний захист) – це система юридичних норм та комплекс організаційно-правових та економічних заходів, спрямованих на захист добробуту кожної людини в результаті певного соціального ризику. Аналіз змісту даного поняття дозволяє зробити висновки стосовно функцій права соціального захисту.

Першою основною функцію цього права є надання кожному члену суспільства, незалежно від національного походження, національної або расової приналежності, можливості вільно розвиватися, реалізовувати свої здібності. Другою виступає функція підтримання стабільності у суспільстві, тобто попередження соціальної напруженості, що виникає у зв'язку з майновою, расовою, культурною, соціальною нерівністю, яка виявляється у страйках, актах громадянської непокори, сутичках між окремими групами населення.

Аналізуючи зміст права соціального захисту, його основні функції, доцільно зупинитись на з'ясуванні ключових принципів цього права. До загальносоціальних принципів, які безпосередньо пов'язані із загальнолюдськими цінностями, відносяться: всезагальність і всебічність цього права, розповсюдженість його дії на всіх громадян держави; рівність прав та можливостей, заборона дискримінації; диференціація умов та рівня соціального захисту; наукова та економічна обґрунтованість соціальних стандартів; незменшуваність змісту та обсягу прав соціального захисту при прийняті нових законів (цей принцип є важливим у тому сенсі, що набір прав людини буде тільки зростати, а не зменшуватися чи замінятися при появі нових прав); державна гарантованість встановлених прав у сфері соціального забезпечення. Щодо формальних принципів, які відображають юридичний механізм забезпечення цього права, то до них, на нашу думку, слід віднести: юридичну ясність та реальність проголошення соціальних прав людини й громадянина; судовий захист прав людини; захист законних інтересів, збереження прав у галузі соціального забезпечення [10, 130-137].

Слід наголосити, що ядром соціального захисту є норми, які встановлюють і закріплюють соціальні ризики, у зв'язку з якими і виникає право на соціальний захист, а не норми, які регламентують соціальні виплати. Акцентуємо увагу на тому, що навіть у Конституції України та національному законодавстві встановлено таку послідовність: право на соціальний захист – соціальні ризики – соціальні стандарти та їх державні гарантії – соціальні виплати й соціальні послуги та умови їх надання. Суттю категорії соціального ризику є діяльність і намагання держави забезпечити матеріальні втрати особи та забезпечити при потребі її обслуговування, які спричинені не будь-якими причинами, саме такими обставинами, які називаються соціальним ризиком. Ризик – це небезпека виникнення непередбачуваних витрат у зв'язку з випадковими обставинами економічної діяльності. Ризик має суспільно-соціальний характер, оскільки визначається соціальними умовами та не залежить від кожної окремої людини [10, 86-88].

Право на соціальний захист забезпечує підтримку верств населення, які можуть зазнавати негативного впливу ринкових процесів, з метою забезпечення відповідного життєвого рівня, а

також створення соціальних гарантій для економічно активної частини населення. Це – своєрідний комплекс законодавчо закріплених гарантій, що протидіють дестабілізуючим життєвим факторам. Він гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ, організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення, створення мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними; тому однією з основних гарантій щодо реалізації прав людини на соціальний захист є соціальне страхування (ст. 46 Конституції України).

Страхування виступає як ефективна форма захисту майнових інтересів громадян, пов'язаних із життям, здоров'ям і працездатністю. Необхідність соціального страхування зумовлена: 1) наявністю осіб, які з огляду на певні обставини не беруть участі у суспільно-корисній праці, тобто не можуть за рахунок заробітної плати виживати або підтримувати мінімальний життєвий рівень; 2) наявністю осіб, що є працездатними, але не мають можливості реалізувати цю працездатність.

Тому система соціального страхування, на думку авторки, має дві складові: по-перше, відновлення і збереження працездатності робітників, по-друге, гарантування матеріального забезпечення громадян, які втратили працездатність або її не мали, шляхом надання соціальних послуг.

Тепер щодо змісту поняття «соціальне страхування». У ст. 1 Закону України «Про страхування» від 10 жовтня 2001 р. наведено таке визначення цього поняття: «Страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення цих фондів. Окремі дослідники цього питання вважають, що соціального страхування – це, зокрема, система заходів щодо матеріального забезпечення населення в старості, на випадок захворювання чи втрати працездатності у працездатному віці, на випадок безробіття, підтримки материнства й дитинства, охорони здоров'я громадян, при виході на

пенсію тощо [5, 20]. При цьому не робиться наголос на тому, що соціальне страхування – це, перш за все, соціальні відносини, відносини цивільно-правового характеру, й вони не тільки захищають інтереси фізичних осіб, але й юридичних. Інші фахівці дають дещо інакше визначення даного поняття. На їх думку, соціальне страхування – це сукупність урегульованих нормами права фінансово-економічних відносин щодо формування й використання грошового фонду, утвореного зацікавленими особами, який перебуває в оперативному управлінні спеціалізованої організації з метою компенсації збитку, спричиненого стихією та нещасним випадком, а також для виплати грошових сум із настанням певних подій у житті громадян [8, 28]. Вважаємо, що останнє визначення соціального страхування є найбільш повним та ґрунтовним.

Уважно та ретельно проаналізувавши підходи щодо розкриття змісту поняття «соціальне страхування», зробимо висновок, що соціальне страхування – це гарантована державою система заходів та цивільно-правових і фінансово-економічних відносин, урегульованих нормами права, щодо захисту за рахунок грошових фондів, утворених зацікавленими особами, майнових прав фізичних та юридичних осіб, внаслідок настання соціального страхового ризику, обумовленого в контракті, та запобігання несприятливих наслідків ризикової ситуації.

Із змісту даного поняття випливають істотні характеристики соціального страхування. До них відносяться: 1) виконання функцій компенсації соціального ризику, а також запобігання несприятливим наслідкам ризикової ситуації; 2) передбачення соціально-економічного ризику та визначення наперед послуг та компенсацій ризику (у контракті всі ці аспекти фіксуються безпосередньо); 3) цільове використання утвореного фонду на покриття витрат за раніше обумовленими випадками (ця характеристика, на нашу думку, є дуже важливою і суттєвою, тому що гроші використовуються тільки по призначенню); 4) вірогідний характер відносин – величина та час настання ризику невідомі, тобто в час підписання контракту невідомо, коли страхувальник використає своє право на отримання грошової компенсації, а також чи знадобиться воно йому взагалі; 5) існування окремих видів страхування, рівноправність добровільного й обов'язкового страхування [8, 33; 5, 21].

Цілком погоджуємось з думкою К.С. Батигіна, який вважає, що під принципами соціального страхування слід розуміти: а) доступність соціального страхування; б) зручність, себто забезпечення достатніх умов для здійснення страхування через страхові організації; в) добровільність страхування (проявляється в тому, що людина сама обирає страховика, ніхто не в змозі примусити її здійснити той чи інший вид добровільного страхування); г) ризиковість, що передбачає перенесення матеріальної відповідальності зі страхувальника на страховика у разі настання передбачених договором або чинним законодавством умов [8, 33]. Вважаємо, що цей перелік треба доповнити низкою принципів, які пропонують нам інші дослідники: 1) солідарність (це досить вагомий принцип, тому що роботодавці, працівники і держава беруть участь у страхуванні, створюючи своїми внесками основу матеріальної допомоги менш забезпеченим людям; це і є певним кроком до побудови соціально-правової держави); 2) організаційне самоврядування – керівництво органами соціального страхування здійснюється повноважними представниками працівників у роботодавців, що зміцнює солідарність двох соціальних суб'єктів і двох товариств, робить систему соціального страхування «прозорою» для громадськості, сприяючи соціальній стабільності, формуванню демократичної свідомості населення, яка має бути у громадян соціальної правової держави; 3) законодавче визначення умов і порядку соціального страхування [5, 31].

Згідно зі ст.4 Закону України «Про страхування» об'єктами страхування можуть бути майнові інтереси, що не суперечать законодавству України. Інший підхід ми знаходимо в працях Н.М. Внукової; вона вважає, що об'єктом страхування виступає соціальний страховий випадок, із настанням якого у застрахованої особи виникає право на одержання соціального матеріального забезпечення та соціальний захист [5, 31].

Суб'єктами соціального страхування виступають: по-перше, страховики – юридичні особи будь-якої організаційно-правової форми, що мають державний дозвіл на здійснення страхових операцій та утворюють спеціальний централізований страховий фонд для виплати відшкодувань за можливими збитками страхувальника; по-друге, страхувальники – це юридичні та фізичні особи, які мають страховий інтерес і вступають у відносини зі

страховиками за приписом закону, іншого нормативного акта або на підставі двосторонньої угоди у формі договору страхування.

Соціальне страхування має дві форми: обов'язкову та добровільну. Обов'язкове страхування – державне, відрізняється від добровільного наступними ознаками: воно є тільки державним; страховики функціонують на паритетних засадах; принципами субсидування, забезпечення рівня життя не нижче прожиткового мінімуму; характером забезпечення; сферою дії; підставами організації; засобом встановлення; соціально-правовою природою страхових внесків. Також існує класифікація соціального страхування за його об'єктами та обсягом страхової відповідальності (величиною небезпеки). Перший тип класифікації є загальним для всіх видів страхування, другий – охоплює тільки майнове страхування [3, 9].

Соціальне страхування – це важливий елемент системи соціального захисту населення. Воно є об'єктивно обумовленою системою й виступає як засіб акумуляції фінансів та дієвий важіль у вирішенні питань соціального захисту людини. Соціальне страхування за своїм функціональним призначенням передбачає розв'язання окремих аспектів соціального захисту громадян України, воно спрямоване на відшкодування доходів громадян, зумовлених втратою працездатності. Для правового регулювання усіх видів страхування створено єдиний юридичний механізм. Сукупність юридичних норм щодо соціального страхування має системний характер і утворює відносно самостійну підсистему в рамках галузі права соціального захисту. Тобто соціальне страхування не можна асоціювати із державною соціальною допомогою та недержавним соціальним забезпеченням. Їх різниця випливає, в першу чергу, з основних ознак соціального страхування та способу фінансування. Страхові внески завжди складають частину заробітної плати чи доходу застрахованої особи, навіть у тому випадку, коли за найманого працівника сплачує роботодавець. Соціальне страхування, на відміну від соціального забезпечення, не є безоплатним та безеквівалентним. І проблема полягає у тому, що б у нашій державі соціальне страхування розвивалось як своєрідна форма соціального забезпечення, механізм реалізації права соціального захисту.

Необхідність страхового захисту має кілька аспектів: природний (соціальне страхування виникло як засіб збереження мате-

ріального благополуччя при настанні випадкових непередбачуваних, а також передбачуваних, але небажаних і таких, яких не можна уникнути, випадків з метою розподілу заподіяних окремим громадянам збитків між багатьма іншими членами суспільства, щоб полегшити тягар потерпілих), економічний (економічна зумовленість пояснюється необхідністю створення такого різновиду людської діяльності, який ґрунтується на акумуляції фінансових засобів із метою відшкодування збитків, спричинених настанням шкідливих для здоров'я та матеріального благополуччя подій, як фізичним, так і юридичним особам, що створює сприятливі умови для безперебійного процесу суспільного відтворення), соціальний (страхування є формою участі держави, роботодавців, громадян у справі захисту особистих інтересів громадян і створення у такий спосіб умов для забезпечення соціальної та політичної стабільності у суспільстві), юридичний (страхування – це різновид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів), міжнародний (усунення національних відмінностей у законодавствах різних країн і уніфікації способів захисту інтересів господарюючих суб'єктів, з одного боку, та розробки таких юридичних норм, які б забезпечили страховикам наявність достатніх фінансових гарантій) [1, 11-13].

Соціальний захист, як і право соціального захисту в цілому, та соціальне страхування направлені на допомогу людині у разі настання соціального ризику. Але поняття соціальний захист ширше від поняття соціального страхування тому, що останнє є невід'ємною частиною соціального захисту.

Вважаємо, що право соціального захисту виконує основну стратегічну функцію: захист людини від соціальних ризиків. Такий захист здійснюється через певні організаційно-правові форми, серед яких є основна – загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Норми, які регулюють цей захист, здійснюють такі функції: функцію соціального забезпечення з урахуванням зв'язку з працею, тривалістю страхового стажу, розміру заробітної плати; функцію соціальної підтримки особи як

члена суспільства без її участі у суспільно-корисній праці. Тож ми бачимо, що саме через соціальне страхування реалізується право соціального захисту, забезпечується право людини й громадянина на соціальний захист.

Основним елементом системи соціального захисту є встановлення допустимих параметрів життя, а саме: розмір прожиткового фізіологічного й соціального мінімуму, мінімальної пенсії, соціальної допомоги, встановлення гарантованого мінімального доходу. А саме через страхування й реалізується концепція забезпечення гарантованого мінімального доходу, в якому основою є принцип розподілу з урахуванням ресурсних можливостей суспільства та визначення міри соціальних гарантій. Ці два явища спрямовані на підтримку гідного рівня життя людини.

У праві на соціальний захист застосовується сполучення імперативного та диспозитивного способу правового регулювання. Це сполучення ми бачимо на прикладі соціального страхування. Імперативний характер говорить про те, що усі норми, які були прийняті, стосовно суб'єктів цих відносин, види та розміри соціальних виплат, а також несення відповідальності в разі порушення угод та інше не можуть бути змінені угодою. Ці питання дуже добре опрацьовані в соціальному страховані. Там чітко визначаються, в яких умовах і при яких обставинах застрахована особа має право на отримання послуг і в яких випадках можливе припинення виплат, у зв'язку з порушенням умов контракту застрахованої особи, в разі – чого слідує кримінальна відповідальність. А диспозитивний метод проявляється в тому, що особа сама має право реалізовувати свої права або не має такого права, має право на вибір добровільного страхування або відказ від нього, право на вибір страхової компанії тощо.

Останнім часом система соціального захисту в Україні акцентує увагу на тому, що піклуватися про свій соціальний захист повинна не тільки держава, а й сам громадянин, тобто це становиться його обов'язком [10, 91]. Особа також повинна потурбуватися про свою старість із молодих років, беручи участь власними внесками у соціальному страхуванні, а також маючи право звернутися до приватних страхових фондів щоб зробити відповідні заощадження на додаткову пенсію та соціальні допомоги. Із цього ми бачимо, що соціальне страхування є одним

із видів соціального захисту, яке може бути як обов'язковим так і добровільним.

Таким чином, існує прямий та безпосередній зв'язок між соціальним страхуванням та правом соціального захисту. До елементів реалізації соціального захисту в сучасній Україні входять: безпосередньо право соціального захисту, соціальне страхування, соціальна робота. соціальна допомога, сімейна політика, гендерна політика, боротьба з бідністю й т.ін. Система соціального захисту охоплює весь життєвий цикл людини, а соціальне страхування лише окрему її сторону, тому воно є невід'ємною й важливою частиною права соціального захисту та права на соціальний захист. Право на соціальний захист – це теоретичний момент, який зафіксований у Конституції України та інших нормативно-правових актах (на жаль в Україні немає єдиного кодифікованого акта про соціальний захист населення, водночас є велика кількість нормативно – правових актів,які регулюють окремі групи відносин у цій сфері). Тобто держава наддала нам таке право, а соціальне страхування є різновидом його реалізації у житті, на практиці. Вона створила нормативно-правову базу (Закон України «Основи законодавства України про загальнообовязкове державне соціальне страхування», Закон України «Про загальнообовязкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», Закон України «Про загальнообовязкове державне соціальне страхування у звязку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням» і т.д.), яка регулює всі питання соціального страхування, визначає його порядок впровадження, види, функції й т.д. Держава зробила усі умови для реалізації цього права.

Активний вплив держави на соціальний рівень життя соціуму свідчить про те, що вона піклується про людей, а це властиве тільки тій державі, яка є соціальною, правовою, або яка стоїть на шляху розвитку цього типу держави. Існує багато проблем реалізації права на соціальний захист, розвитку соціального захисту та соціального страхування в Україні. Системою соціального захисту охоплено близько 14,5 млн. громадян похилого віку (із них 2 млн. інвалідів); 115 тис. дітей-інвалідів; 3 млн. тих, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС; 3 млн. службовців різних

категорій (значною мірою і члени їхніх сімей) поповнюють армію тих, хто користується пільгами. Це працівники правоохоронних, митних, податкових органів, санепідеміологічних служб, депутати різних рівнів, військовослужбовці тощо. У нашій державі діють близько 200 законів та нормативних актів, що визначають пільги громадянам. Самих пільг нараховується 40 видів (безплатний проїзд у громадському транспорті, безплатне санаторне лікування, безплатні ліки, 50- і 100% пільги на оплату житлово-комунальних послуг і т. ін.). Співвідношення середнього розміру пенсії та середнього розміру заробітної плати в Україні досить низьке. Воно становить близько 35%. Пенсії встановлюються у розмірах, значно нижчих, ніж визначений державою прожитковий мінімум. Надмірно зростають витрати на утримання служб, комісій та центрів соціального обслуговування. Отже, система соціального захисту в Україні потребує докорінної реформи. Тому можна запропонувати такі фактори вдосконалення права соціального захисту та соціального страхування:

Посилення механізму регулювання соціального захисту на випадок безробіття.

Реформування системи пенсійного забезпечення. Створення ефективної системи державного регулювання й контролю у сфері пенсійного страхування, зберігання та управління пенсійними активами, виконання заходів для забезпечення якості життя населення.

Забезпечення економічного розвитку держави та формування її соціального ресурсу діючою системою пільг та субсидій у сфері соціальної допомоги населенню. Підвищення ефективності витрачання бюджетних коштів для надання суспільно необхідних послуг.

Розвиток та реформування нормативно-законодавчого забезпечення.

Розвиток системи соціального страхування в залежності від національних особливостей нашої країни, спираючись на досвід розвинутих країн.

Розвиток соціального страхування як самостійної підгалузі права соціального захисту, а не як різновид соціального забезпечення.

Агітація фізичних та юридичних осіб до самостійного піклування про захист своїх прав.

*Література*


1. Базилевич В. Д. Страхова справа: Навч. посібник.- К.: Знання, 2000. – 352 с.
2. Бойко М.Д. Право соціального забезпечення України. – Київ: Атіка, 2006 – 380 с.
3. Василишин Р.Д. Економічні основи страхування / Р.Д. Василишин, О.Л. Кашенко, В.А. Барисова. – Суми: Довкілля, 2001. – 409 с.
4. Великий енциклопедичний юридичний словник / За ред. Академіка НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: Юридична думка. – 2007. – 992 с.
5. Внукова Н.М. Соціальне страхування: Навч. посібник / Н.М. Внукова, Н.В. Кузминчук. – К.: Кондор, 2006. – 352 с.
6. Говорушко Т.А. Страхові послуги: Навч. посібник / Мін. осв. і науки України; Укр. нац. ун-т харчових технологій. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
7. Гуменюк І. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань // Трудове право України. – Підручник / Під ред. Н.Б. Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К.: Знання, 2000. – 564 с.
8. Кінащук Л.Н. Страхування: теорія і практика проведення. – К.: Атіка, 2004. – 112 с.
9. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Феміна, 1996. – 64 с.
10. Болотіна Н.М. Право соціального захисту в Україні: Навч. посібник. – К.: Знання, 2005. – 616 с.
11. Правознавство: Навч. посібник / За заг. ред. С.М. Тимченка, Т.О. Коломоєць. – Суми: Університетська книга, 2006. – 560 с.
12. Правознавство: Навч. посібник / За заг. ред. В.П. Пастухова. – К.: Алерта, 2006. – 400 с.
13. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.
14. Социальное страхование: Вопросы и ответы. – Запорожье, 1998. – 136 с.
15. Соціальне страхування в Україні. – К.: Компас, 2001. – 92 с.

***Краснокутский А., Акулова Е. Взаимосвязь права социальной защиты и права социального страхования***

*В работе освещаются понятия социального страхования и права социальной защиты. Автор анализирует систему страхования и защиты населения, которая существует на данный момент в Украине. Рассматриваются пути оптимизации социального страхования и защиты, особенно в условиях построения социального правового государства в Украине.*

***Ключевые слова:*** *социальная защита, социальное страхование, социальная политика.*

***Krasnokutskiy A., Akulova H. Correlation between the right of social protection and the social insurance right***

*The notions of social insurance and the right of social protection are elucidated in the work. The author analyzes the system of insurance and population protection which exists in Ukraine nowadays. The ways of social insurance and protection optimization, especially in the conditions of social-legal state building in Ukraine are examined.*

***Keywords:*** *social protection, social insurance, social policy.*